

Εκπαιδευτήρια «Ο Απόστολος Παύλος» Γυμνάσιο Πρόγραμμα Υποτροφιών

Πυλαία 14 Μαΐου 2016

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥ ΜΑΘΗΤΗ

Επώνυμο:			
Όνομα:			
Πατρώνυμο:		Τηλέφωνο:	
Σχολείο στο οποίο φοιτώ:			

ΘΕΜΑΤΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Στα ομαδικά σπορ μαθαίνεις να 'σαι έτοιμος, να συγκρατιέσαι, να περιμένεις την κατάλληλη στιγμή να θυσιάσεις τις ατομικές χαρές ή προτιμήσεις για τα συμφέροντα της ομάδας. Μαθαίνεις να προσαρμόζεις τις ιδιότητές σου στις ανάγκες του συνόλου, να εκμεταλλεύεσαι, όσο μπορείς, για τη νίκη τα ελαττώματα και τα προτερήματά σου. Με τη μέθοδο αυτή μονάχα μπορείς ν' ασκηθείς για το μεγάλο παιχνίδι, αργότερα, της δημόσιας ζωής.

Για να φτάσεις στο υψηλό αυτό κορύφωμα της άσκησης, πρέπει καλά να ξέρεις τον εαυτό σου, να ξέρεις τον διπλανό σου, να ξέρεις και ολάκερη την ομάδα, όπου ανήκεις. Κι όχι μονάχα αυτό· να ξέρεις και την αντίπαλή σου ομάδα. Να μην την **περιφρονείς**, να τη σπουδάζεις με **αμεροληψία** και σέβας, να ξέρεις καλά τις αρετές και τις δυνάμεις της, για να οργανώσεις ανάλογα και συ τις αρετές και τις δυνάμεις σου και να μη χάσεις το παιχνίδι.

Κι ακόμα τούτο το σημαντικότατο, που αποτελεί το πιο κρυφό, το πιο πανάρχαιο τέρμα του παιχνιδιού: να ξέρεις πως κι η αντίθετη ομάδα στο βάθος δεν είναι αντίμαχη, συνεργάζεται μαζί σου, γιατί χωρίς αυτή δεν θα υπήρχε παιχνίδι. Ό,τι αγνότατα **ηθικό** μπορεί να μας μάθει το παιχνίδι είναι τούτο: ο ανώτατος σκοπός του παιχνιδιού δεν είναι η νίκη, παρά πώς, από ποιους δρόμους, με ποια προπόνηση, με τι **πειθαρχία**, ακολουθώντας αυστηρά τους νόμους του παιχνιδιού, να μάχεσαι για τη νίκη...

Η ζωή είναι παιχνίδι σαν το τένις, σαν το γκολφ. Δεν παίζεις μόνος σου, παίζεις με τους άλλους. Έχεις ευθύνη απέναντι σε όλους τους συντρόφους σου, όλοι οι σύντροφοι έχουν ευθύνη απέναντί σου. Άτομο κι ομάδα είναι ένα.

Το παιχνίδι έχει νόμους· όποιος θέλει να παίζει, οφείλει να ξέρει τους νόμους αυτούς και να τους σέβεται. Αν δεν ξέρει τους νόμους ή αν δεν θέλει να τους σέβεται, δεν είναι άξιος να λάβει μέρος στο παιχνίδι. Μέσα στον κύκλο που χαράζουν οι νόμοι είναι απόλυτα λεύτερος· κανένας, μήτε ο βασιλιάς, δεν έχει δικαίωμα να επέμβει. Μπορεί οι νόμοι να είναι παλιωμένοι ή στραβοί ή αυθαίρετοι· δεν έχει σημασία· το σπουδαίο είναι, κι αυτό γυμνάζει την ψυχή του ανθρώπου, να τους υπακούς.

Δεν πρέπει να ντρέπεσαι πως νικήθηκες· πρέπει να ντρέπεσαι μονάχα, όταν έπαιξες κακά και γι' αυτό νικήθηκες· ή - κι αυτό είναι το χειρότερο - πρέπει να ντρέπεσαι, όταν νίκησες παίζοντας κακά ή άτιμα.

(Νίκος Καζαντζάκης, Ταξιδεύοντας - Αγγλία)

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

Λαμβάνοντας υπ' όψιν το κείμενο να απαντήσετε στις παρακάτω ερωτήσεις:

- 1.** Ποια σημαντικά πράγματα μαθαίνει ο άνθρωπος μέσα από τα ομαδικά παιχνίδια;
(Μόρια 10)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- 2.** Κάτω από ποιες προϋποθέσεις πρέπει να συμμετέχουμε στα ομαδικά παιχνίδια;
(Μόρια 10)

.....

.....

.....

.....

.....

Γ. ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

1. Να γράψετε ένα συνώνυμο και ένα αντώνυμο (αντίθετο) για καθεμία από τις παρακάτω υπογραμμισμένες λέξεις του κειμένου Α:

ΛΕΞΗ	ΣΥΝΩΝΥΜΟ	ΑΝΤΩΝΥΜΟ
<u>περιφρονείς</u>		
<u>αμεροληψία</u>		
<u>ηθικό</u>		
<u>πειθαρχία</u>		

(4 μόρια)

2. Να αντιστοιχίσετε σωστά τις λέξεις **ανάλογα με τη σημασία του α' συνθετικού** των λέξεων της Α στήλης.

A	B	
1. <u>αμφι</u> -θέατρο	α. πάντα	1 -
2. <u>αιι</u> -θαλής	β. μέσα	2 -
3. <u>ημι</u> -σφαίριο	γ. μακριά	3 -
4. <u>τηλέ</u> -φωνο	δ. μαζί	4 -
5. <u>ενδό</u> -μυχος	ε. από τα δύο μέρη	5 -
6. <u>ομό</u> -τεχνος	στ. δύσκολα	6 -
7. <u>διχο</u> -τόμος	ζ. μισό	7 -
8. <u>δύσ</u> -τυχος	η. χωριστά	8 -

(4 μόρια)

3. Με τις παρακάτω λέξεις να σχηματίσετε φράσεις, ώστε να αποδοθεί με ακρίβεια η σημασία τους:

μαρτυρία - μαρτύριο

α .....

β .....

διακοπή - διακοπές

α .....

β .....

(2 μόρια)

Δ. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

1. Να βάλετε **στη σωστή πτώση** τα ονόματα που δίνονται στην παρένθεση:

1. Ορισμένα κράτη δεν σέβονται τους .....
δικαίου. (διεθνής κανόνας)
  2. Παρακολούθησε τη διάλεξη του .....
(διαπρεπής αρχαιολόγος)
  3. Το Υπουργείο Γεωργίας ανέθεσε στα Δασαρχεία την εκμετάλλευση των
..... (δασώδης περιοχή)
  4. Ήμασταν μάρτυρες του πιο .....
(ειδεχθές έγκλημα)
- (4 μόρια)

2. Να συμπληρώσετε τα κενά των προτάσεων βάζοντας τα ρήματα των παρενθέσεων στο **β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής αορίστου**:

- ..... τα λόγια σου, γιατί δεν σε άκουσα καθαρά. (επαναλαμβάνω)
- ..... τις παρακάτω λέξεις στο τετράδιο. (αντιγράφω)
- ..... τη δουλειά σου και μην τους ακούς. (κοιτάζω)
- (3 μόρια)

3. Να συμπληρώσετε τα κενά:

- α) Προσπάθ__σα να βρω τα χρήματα που μου δάν__σε.
- β) Όταν παίζετ__ να τηρείτ__ τους κανόνες.
- γ) Γράψε οδηγίες για το πώς παίζ__ το παιχνίδι που αγαπά__ εσύ και οι φίλοι σου.
- δ) Δάκρ__σε, όταν μας αποχαιρέτ__σε.

(4 μόρια)

4. Στο παρακάτω κείμενο να επισημάνετε **το μέρος του λόγου** στο οποίο ανήκουν οι υπογραμμισμένες λέξεις:

Αναμφισβήτητα η πιο σημαντική τιμή ήταν η **θριαμβευτική** υποδοχή των Ολυμπιονικών και ιδιαίτερα το **γκρέμισμα** των τειχών της πόλης. Είτε γιατί ο Ολυμπιονίκης αντιμετωπιζόταν ως θεότητα **είτε** γιατί η πόλη **έχοντας τέτοια** παλικάρια **δεν** χρειαζόταν τείχη, αυτή η ενέργεια **τιμά** τον νικητή με τρόπο που δεν έχει όμοιό του.

Αναμφισβήτητα	
θριαμβευτική	
γκρέμισμα	
είτε	
έχοντας	
τέτοια	
δεν	
τιμά	

(4 μόρια)

Ε. ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟ

1. Στο παρακάτω κείμενο **να χαρακτηρίσετε συντακτικά** τις υπογραμμισμένες λέξεις:

Ο Πύρρος Δήμας έχει κερδίσει την εκτίμηση και τον σεβασμό των φιλάθλων και για τη σεμνότητά του, αλλά και για τον παθιασμένο τρόπο με τον οποίο αγωνίζεται. Βλέποντάς τον να σηκώνει τα βάρη χαμογελαστός και με πίστη στον εαυτό του έχεις την αίσθηση ότι αυτός ο άνθρωπος έχει δοθεί ολόψυχα σ' αυτό που κάνει, χωρίς να τον διακρίνει ο αυστηρός επαγγελματισμός που βλέπουμε σε άλλους αθλητές. Είναι πραγματικά ένας αθλητής με ψυχή κι αυτό είναι σπάνιο στην εποχή μας.

την εκτίμηση	
των φιλάθλων	
Βλέποντας	
τα βάρη	
με πίστη	
ο άνθρωπος	
ολόψυχα	
τον	
ο αυστηρός	
σπάνιο	

(5 μόρια)

2. Στις παρακάτω περιόδους **να υπογραμμίσετε και να χαρακτηρίσετε τις δευτερεύουσες προτάσεις:**

Ακούστηκε ότι θα επιβληθούν και άλλοι φόροι.

Με ρώτησε πότε θα πάρετε την άδειά σας.

Μολονότι ήταν πολύ απασχολημένος, μας εξυπηρέτησε.

Θα πάω στην Κρήτη, για να επισκεφθώ την Κνωσό.

Είναι τόσο ευαίσθητος, ώστε με το παραμικρό κλαίει.

Σαν ξαστέρωσε ο ουρανός, τα βουνά φανήκανε κάτασπρα.

(6 μόρια)

3. **Να υπογραμμίσετε το ποιητικό αίτιο** σε όποιες από τις παρακάτω προτάσεις υπάρχει ποιητικό αίτιο.

Τα δέντρα ξεριζώθηκαν από τον ισχυρό άνεμο.

Ξεκινήσαμε νωρίς από το χωριό, για να μην καθυστερήσουμε.

Στην Κατοχή πολλοί πατριώτες εκτελέστηκαν από τους Γερμανούς.

Ο υπουργός αποχώρησε από τη συνάντηση εκνευρισμένος.

(4 μόρια)

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΓΡΑΠΤΟΥ

1ος Καθηγητής:

Βαθμός:

Υπογραφή:

2ος Καθηγητής:

Βαθμός:

Υπογραφή:

Μέσος όρος: